

Combat, proximitat, missió (5):«No et deixaré anar fins que em beneeixis» L'oració contemplativa

Entrar en camins de contemplació vol dir adonar-nos que necessitem Déu, que necessitem «lluitar» amb ell. I demanar-li, una vegada i una altra, la seva benedicció: no et deixo anar fins que em beneeixis.

16/10/2024

Una nit de Nadal, mentre celebrava la Santa Missa i tenia entre les mans la sagrada hòstia, sant Joan Maria Vianney es va emocionar. Somreia, plorava, allargava aquells instants sense apartar els ulls de Jesús. «Semblava parlar-li; després tornaven les llàgrimes, i un altre cop el somriure», explica el germà Atanasi, que l'observava amb atenció. Al final de la celebració, li va preguntar què havia passat en aquell moment. El rector d'Ars va respondre amb senzillesa: «Me n'havia vingut una idea curiosa al capdavant. Li deia a nostre Senyor: “Si sabés que tindria la desgràcia de no veure-us durant tota l'eternitat, ara que us tinc a les mans, no us deixaria anar”»^[1].

«He agafat l'amor de la meva ànima i no el deixava», com diu l'esposa del

Cantar (Ct 3, 4). Són ecos de les súpliques que Jacob feia al desconegut amb qui havia lluitat tota la nit, mentre es preparava per trobar-se amb el seu germà Esaú. «I Jacob es va quedar sol. Llavors un desconegut va lluitar amb ell fins a trenc d'alba. Veient que no podia vèncer Jacob, tot lluitant li va donar un cop a l'articulació de la cuixa i la hi va desllorigar. Després digué a Jacob: —Deixa'm anar, que despunta l'alba. Jacob va respondre: —No et deixaré anar que no m'hagis beneït. L'altre li va demanar: —Com et dius? Ell respongué: —Jacob. Li diu: —D'ara endavant no et diràs més Jacob, sinó Israel, perquè has lluitat amb Déu i amb els homes, i has vençut. Jacob li demanà: —Digues-me, si et plau, el teu nom. Però ell va respondre: —Per què em preguntes el meu nom? I el va beneir allà mateix. Jacob va donar a aquell lloc el nom de Penuel, perquè deia: —He vist Déu cara a cara i n'he sortit amb

vida. El sol va sortir quan Jacob ja havia passat més enllà de Penuel. Anava coix d'una cama» (Gn 32, 25-32).

Digues-me alguna cosa, Jesús, digues-me alguna cosa

Cada vegada que ens recollim per fer una estona d'oració, i concretament oració contemplativa, entrem en una mena de combat: «un cos a cos simbòlic no amb un Déu enemic, adversari, sinó amb un Senyor que beneeix i que roman sempre misteriós, que sembla inabastable. Per això l'autor sagrat utilitza el símbol de la lluita, que implica força d'ànim, perseverança, tenacitat per assolir allò que es desitja». L'oració contemplativa és «mirada de fe, fixada en Jesús»^[2]; una mirada que el cerca, i que no deixa de fer-ho, que no el deixa anar fins que ens beneeixi, és a dir, fins que il·lumini,

amb la llum de la seva mirada, «els ulls del nostre cor»^[3].

Què busquem a la seva mirada? Les faccions de la seva cara, els seus sentiments, la seva pau, el foc del seu cor. I si en aquestes estones serenes no se'ns concedeix la trobada que anhelem, estem disposats a perseverar fins que això passi. «No es fa contemplació quan se'n té temps: es pren el temps d'estar per al Senyor, amb la ferma determinació de no tornar-li a prendre»^[4]. La contemplació és «un *do*, una gràcia; només pot ser acollida en la humilitat i la pobresa»^[5].

Precisament per això Déu necessita la nostra perseverança; necessita que li diguem: aquí et tinc i aquí em tens... No em moc, no me'n vaig enlloc. «Digues-me alguna cosa, Jesús, digues-me alguna cosa», com repetia de vegades sant Josepmaria en la seva pregària^[6].

Personalitzar

El misteriós personatge que va lluitar amb Jacob no havia estat convocat. Es va presentar ell, per iniciativa pròpia. I així continua sent ara: és Déu qui ve a trobar-nos, perquè «té set que l'home tingui set d'ell»^[7]. És sorprenent, però aquesta set «ve de les profunditats de Déu»^[8]: és tan gran i misteriosa com l'amor que el va portar a crear-nos a cadascú, a cadascuna.

De la nostra part, senzillament ens hem de plantar davant seu. El lloc de la cita no és només l'àmbit dels afectes, ni tampoc la imaginació o la raó, sinó el cor, «en allò més profund de les nostres tendències psíquiques». Es tracta d'*estar-hi*, de mantenir-se en la seva presència, de romandre en el seu amor (cf. *Jn* 15, 9). No ens hem embarcat en una simple operació psicològica, ni en un mer esforç de concentració per

arribar a un buit mental: no estem lluitant contra l'aire... La nostra contemplació té l'estructura de la fe cristiana: és un «diàleg personal, íntim i profund, entre l'home i Déu»^[9].

No lluitarem, doncs, amb visitants inoportuns que venen precisament en aquell moment. Més que intentar fer-los fora, el millor mètode és, simplement, ignorar-los. Tot sol amb Crist, prenent consciència que ell està plenament bolcat cap a mi, i convidant-me que també jo estigui totalment disponible per a ell. Pel nostre *oponent* no hi ha minuts en blanc; ell no deixa de mirar-nos ni per un instant. Nosaltres sí, podem apartar-nos, fer mitja volta i deixar-lo plantat. Però perdríem la seva benedicció.

Jacob no treu la vista d'Aquell amb qui lluita. S'ha de mantenir atent, sense desviar el contacte visual,

sense perdre la direcció del cor.
Mirar la pantalla del telèfon? No; es tallaria l'àmbit del contacte interior. Les distraccions que veiem venir, com ho són tantes vegades tot tipus de qüestions organitzatives, o la curiositat pel que passa al nostre voltant? No. I tampoc els pensaments centrats a estar a l'altura o tenir la talla, que poden ser un retorn subtil sobre nosaltres mateixos. Tota la nostra vida està centrada en algú, en «la persona de Jesucrist, a qui volem conèixer, tractar i estimar»; i posar-lo «al centre de la nostra vida significa endinsar-se més en la pregària contemplativa»^[10]. El reclam és radical i cada cop més englobant. Déu beneeix el qui lluita pel do de la contemplació, anticipació del do de la vida eterna, que ja des d'ara comencem a assaborir. «L'oració, que va començar amb aquesta ingenuïtat pueril, es desenvolupa ara en un canal ample, tranquil i segur, ja que segueix el pas de l'amistat amb

Aquell que va afirmar: Jo soc el camí»^[11].

La contemplació cerca «aquell que el meu cor estima (Ct 1, 7). És Jesús»^[12]. Algú com jo, a qui puc tractar al meu nivell, perquè ell mateix m'ha anomenat amic (cf. Jn 15, 15). La pregària contemplativa no serà tal mentre no hi hagi personalització. «Per acostar-nos a Déu, hem d'emprendre el camí just, que és la Humanitat Santíssima de Crist»^[13]. Jesús és el pont que, a través del que és corporal, ens porta al que és diví. Aquesta «lluita» cos a cos suposa una trobada de mirades, de somriures, de rostres i, sobretot, de cors. Es tracta d'apropiar-nos del sentir del cor de Jesús, aprendre «el “coneixement interior del Senyor” per estimar-lo i seguir-lo»^[14]. Com se sent ell avui amb mi? Troba sintonia, concòrdia? Adverteixo i assumeixo les seves alegries i les seves penes?

En la foscor i en les proves

El combat es desenvolupa de nit. És la nit en què es mou la fe: no tenim cap altra mediació per a la trobada cara a cara. La nostra cerca es verifica en la foscor, «en la fe pura, aquesta fe que ens fa néixer d'Ell i viure en Ell»^[15]. Ni el sentiment —si arriba, benvingut; si se'n va, ben anat—, ni tampoc la pura raó, perquè no estem fent acrobàcies mentals. El que hem encès és la fe en una persona viva que desitja la trobada. A la fe no tenim la immediatesa dels sentits ni la claredat dels sil·logismes; caminem a la penombra fins que arribi el moment de la visió. Però la foscor de la fe ens permet veure més lluny. De dia la nostra mirada arriba a unes desenes de quilòmetres: s'atura al blau de l'atmosfera. Però de nit veiem les estrelles a milions d'anys llum. La fe ens descobreix mons nous.

El combat contemplatiu suposa també afrontar el desànim, la sequedat, el cansament de la fe, fins i tot la tristesa de no lliurar-nos totalment al Senyor perquè tenim molts béns (cf. *Mc* 10, 22); o una rebel·lia interior davant la lògica de Déu, que de vegades ens semblarà tan diferent de la nostra; o bé la suggestió que allò no és per a nosaltres, que no tenim aquesta sensibilitat... No estaré enfilat en una fantasia? On anem amb això? No és un plantejament massa místic? En aquest moment Jacob podria haver deixat de lluitar. De fet, no deu haver tingut les seves vacil·lacions mentre lluitava? Segurament que sí, però va continuar. Cal anar endavant amb determinació i ànima de nen, sabent que caminem per un camí d'amor, que és un camí de confiança i d'abandó.

Si la pregària de meditació atén els mitjans, la contemplació atén el fi.

Estem amb aquell amb qui volíem estar. No considerem ara les virtuts, ni els propòsits, ni les lluites... De tot això tractem a la meditació. El nostre temps, el buit del nostre temps, s'omple ara amb la seva sola presència. Encenem l'ànsia, la il·lusió, l'avançament del cel. La mesura del nostre cel serà la mesura del nostre desig: la set de Déu, «una ànsia de comprendre'n les llàgrimes; de veure'n el somrís, el rostre...»^[16]. I amb aquest desig, plens de pau, caminem per la vida quan entrem en camins de contemplació: «Aleshores vivim talment com la perfecció més gran possible, dins de les nostres equivocacions i limitacions, les tasques pròpies de la nostra condició i del nostre ofici, l'ànima té ànsia d'escapar-se. Se'n va cap a Déu, com el ferro atret per la força de l'imant»^[17].

Jacob va haver de caminar llargues jornades fins al lloc on Déu el

trobaria. Aquí no tenia
acompanyants: la Bíblia ens diu que
aquest episodi succeeix quan s'ha
quedat sol. Tampoc no té equipatge:
acaba de passar tot el que tenia a
l'altra riba (cf. *Gn* 32, 24-25). I cal «la
nit», en el sentit que l'intercanvi
demana recolliment. Per una vegada,
Jacob «ja no és amo de la situació —
la seva astúcia no serveix— ja no és
l'home estrateg i calculador (...). Per
una vegada, Jacob no té res més per
presentar a Déu que la seva fragilitat
i impotència, també els seus
pecats»^[18]. Déu ve a buscar-lo quan
està sense defenses, i lliure d'altres
coses que el distreguin. Perquè, per
contemplar, necessitem la llibertat i
l'obertura del cor: solament la
percepció de la nostra petitesa i el
desig de la trobada. Aquell que
esperem no es presentarà si tenim el
cor ocupat. Cap de les nostres ànsies
ha de ser més gran que la d'estar
amb ell.

No et deixaré anar fins que em beneeixis

«Beneeix-me». El patriarca no es conforma amb menys. Té agafat, captiu, el seu Senyor. Però en què consisteix aquesta benedicció? Jacob té l'alegria de veure Déu, i la seva alegria s'amplifica quan s'adona que, tot i haver-lo vist, segueix amb vida. La benedicció és la contemplació del rostre de Déu, que ens omple de la seva pau, de la seva alegria, de la seva misericòrdia. No ho podem aconseguir amb un acte de la nostra voluntat, sinó amb l'obertura del nostre cor als dons de l'Esperit Sant. «Tota la nostra vida és com aquesta llarga nit de lluita i de pregària, que s'ha de viure amb el desig i la petició d'una benedicció a Déu que no pot ser arrencada o aconseguida només amb les nostres forces, sinó que s'ha de rebre amb humilitat, com a do gratuït que permet, finalment, reconèixer el rostre del Senyor»^[19].

Hem d'esperar, doncs, pacientment. Jacob va haver d'esperar tota la nit fins a l'alba. No va fugir, no va desistir. La benedicció se'ns atorgarà si la demanem una vegada i una altra. Posem el que està de la nostra part, buscant el silenci, el recolliment, la llibertat del cor... A Déu correspon posar els dons pròpiament contemplatius: ciència, enteniment, saviesa. Nosaltres som incapaços d'exercitar-nos-hi... Són actituds *receptives* que ell dona quan vol. Hem de demanar-los i esperar-los amb humilitat. El Senyor ens els donarà de mica en mica, o potser d'una vegada. I, quan rebem aquesta benedicció, ja sigui a glops o a dojo, prosseguirem la nostra ruta amb la mirada posada a la llunyania, perquè aquesta benedicció no és transeünt, sinó permanent. El patriarca es va posar en marxa i... on va anar? No té importància. L'important és que porta ja imprès a la seva ànima el rostre del seu Senyor. «Aquella

benedicció que el patriarca li havia demanat al principi de la lluita ara se li concedeix. I no és la benedicció obtinguda amb engany, sinó la concedida gratuïtament per Déu, que Jacob pot rebre perquè estant sol, sense protecció, sense astúcies ni enganys, es lliura inermes, accepta la rendició i confessa la veritat sobre si mateix»^[20].

«He vist Déu cara a cara, i segueixo amb vida», diu Jacob. Al llarg d'aquesta estranya baralla, ha anat aconseguint conèixer qui tenia al davant. Al llarg de la nostra vida, amb la nostra pregària, anem aconseguint conèixer Déu, anem entenent-lo, o almenys acceptant les seves maneres de fer, fins i tot sense comprendre-les. Voldríem saber-ne el nom: «Tu qui ets?». Voldríem veure'l. I Déu es mostra, però s'amaga, perquè el seguim buscant: perquè visquem d'ell, perquè visquem d'aquesta recerca...

El desenllaç d'aquest misteriós relat és paradoxal, com ho és gairebé sempre la nostra fe. Déu beneeix Jacob i el felicita per la seva victòria, però, al cap i a la fi, li ha dislocat el fèmur. El patriarca ha lluitat pel bon combat, d'ara endavant caminarà coixejant: serà una mena de condecoració que li recordarà la batalla. «I aquest Jacob és qui rep de Déu la benedicció, amb la qual entra coixejant a la terra promesa: vulnerable i vulnerat, però amb el cor nou»^[21]. També nosaltres sortirem ferits i renovats del combat: se'ns dislocaran les nostres seguretats terrenals i ens guiarà ja la marca de Déu. Ell ens ha beneït, i ens continuarà beneïnt, però ens fa prendre consciència profunda que la nostra veritable seguretat és en ell. I com més resem més ens adonem que el necessitem, que necessitem «lluitar» amb ell. I més li demanarem la seva benedicció: no et deixo anar fins que em beneixis.

[1] Cf. F. Trochu, *Le Curé d'Ars Saint Jean-Marie Vianney*, Lyon-Paris, 1925, p. 383.

[2] *Catecisme de l'Església catòlica*, n. 2715.

[3] *Ibid.*

[4] *Ibid.*, n. 2710.

[5] *Ibid.*, n. 2713.

[6] Cfr. apunts íntims, 12-XII-1935, citat a A. Vázquez de Prada, *El fundador del Opus Dei* (vol. 1), Rialp, Madrid, 1997, p. 582; apunts íntims, 20-XII-1937, citat a *Camino*, edició crítico-històrica, nota al n. 746.

[7] *Ibid.*, n. 2563.

[8] *Catecisme*, n. 2560.

[9] Dicasteri par a la Doctrina de la Fe, Carta *Orationis formas* sobre alguns aspectes de la meditació cristiana, 15-X-1989, n. 3.

[10] F. Ocáriz, Carta pastoral, 14-II-2017, n. 8.

[11] *Amics de Déu*, n. 306.

[12] *Catecisme*, n. 2709.

[13] *Amics de Déu*, n. 299.

[14] *Catecisme*, n. 2715.

[15] *Ibid.*, n. 2709.

[16] *Amics de Déu*, n. 310.

[17] *Ibid.*, n. 296.

[18] Papa Francesc, Audiència, 10-VI-2020.

[19] Benet XVI, Audiència, 25-V-2011.

[20] *Ibid.*

[21] Papa Francesc, Audiència, 10-VI-2020.

pdf | document generat
automàticament des de <https://opusdei.org/ca-ad/article/combata-proximitat-missio-5-no-et-deixare-anar-fins-que-em-beneixis-loracio-contemplativa/> (05/04/2025)